

มหิทธิร โศกเกษม 2549: ชีวิตในอุดมคติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา
ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) สาขาปรัชญาและศาสนา
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา ภาชานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์
สุเชาว์ พลอยชุม, M.A. 141 หน้า
ISBN 974-16-2289-9

การศึกษาชีวิตในอุดมคติตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนา เป็นการศึกษารูปแบบ
การดำเนินชีวิต ที่มีปรากฏอยู่ในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งมีการถ่ายทอดสืบต่อกันมา
และได้มีการรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ เรียกกันว่า พระไตรปิฎก โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะค้นหา
แนวคิดเรื่องชีวิตในอุดมคติ ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ว่าเป็นอย่างไร

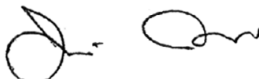
ผลการศึกษาพบว่า ชีวิตในอุดมคติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา มีเนื้อหา
ประกอบด้วยเรื่องสำคัญ 3 เรื่อง

1. แนวคิดเรื่องชีวิต ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา อธิบายได้ 2 ลักษณะ คือ
อธิบายในแง่ขององค์ประกอบ และอธิบายในแง่ของลักษณะและความเป็นไปทางธรรมชาติ
ซึ่งโดยธรรมชาติของชีวิตนี้เอง เป็นแรงผลักดันชีวิตให้ชีวิตแสวงหาแนวทางในการดำเนินชีวิต
และเป้าหมายของชีวิต

2. แนวคิดเรื่องวิถีชีวิต ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นการดำเนินชีวิตที่มี
ความสอดคล้อง และมีเหตุมีผลกับความเป็นจริงของธรรมชาติของชีวิตตั้งข้างต้น การดำเนินชีวิต
ดังกล่าวเรียกอย่างสั้นๆ ว่า ปัญญาชีวิต หรือชีวิตที่ประเสริฐ วิถีชีวิตใน 2 รูปแบบ คือ วิถีชีวิต
แบบคฤหัสถ์ และวิถีชีวิตแบบบรรพชิต เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วิถีแห่งคุณธรรม ที่ส่งผลให้ชีวิต
บรรลุเป้าหมายตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ในท้ายที่สุด ก็คือความสุข

3. แนวคิดเรื่องเป้าหมายของชีวิต ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา อธิบายไว้ใน
2 ลักษณะ ที่เป็นผลจากการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน คือ เป้าหมายในระดับธรรมดา (กามสุข)
และเป้าหมายสูงสุด (เนกขัมมสุข)

นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าแนวคิดทั้ง 3 ประเด็น มีความสัมพันธ์กัน
เป็นเหตุเป็นผล ของกันและกัน โดยมีคุณธรรม คือปัญญาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทุกชั้นตอน

ลายมือชื่อนิติติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

๒3 / ๓๓ / ๒๕๔๙